

Over en sluiten!

05-11-2012 09:40

Wat betekent mijn observatie nu eigenlijk in relatie tot uitgevend Nederland? Ten eerste betekent het vast dat de tarieven en kosten om met een stand deel te nemen aan de Frankfurter Buchmesse hoog en te hoog zijn. Ten tweede betekent het waarschijnlijk inderdaad, dat het crisis is en dat veel uitgeverijen en andere aan de branche gelieerde partijen nog wel naar Frankfurt komen, maar dan met minder mensen en gedurende minder dagen. Ofschoon iedereen blijkbaar wel de woensdagavond meepakt, getuige de opkomst op de traditionele CB/GAU borrel, de aanwezigheid van vele Nederlanders in de restaurants en de opkomst in 'de Frankfurter Hof'. Maar ten derde betekent het vast ook dat de Nederlandse Uitgeverij in de afgelopen jaren nog drastischer is veranderd. En volgens Patrick Swart van GEA Communicatielogistiek nog drastisch zal veranderen. Want volgens Patrick 'haalt twintig procent van de uitgevers het einde van volgend jaar niet'. Waarbij hij gelukkig volop kansen ziet voor innoverende uitgevers. 'Over en sluiten' dus voor de rest.

Maar 'over en sluiten' is in veel gevallen onder uitgeverijen in de afgelopen jaren al gebeurd! Gek genoeg is dat een observatie die je niet vaak terug hoort en terug leest. Dat is of lijkt zo'n ontwikkeling die zich onder de radar heeft afgespeeld. En het waarom daarvan weet ik niet precies? Waar bijna iedereen het breeduit heeft over het failliet gaan en sluiten van boekhandels, boekhandelsketens en distributeurs, lijkt het er op dat dezelfde gebeurtenissen aan de zijde van de uitgevers op een of andere manier anders worden uitgelegd of gepresenteerd. Kwestie van corporate PR? Selectieve perceptie?

Ik merk het namelijk zelf ook vaak in gesprekken, zowel zakelijk als privé. Op een of andere manier komt het dan toch op het onderwerp 'crisis in het boekenvak', de dalende markt en de consequenties die het dan heeft. De boekhandel en de moeilijke positie die de boekhandel heeft, komen dan stevast aan de orde maar de shake-out ofwel het 'over-en-sluiten effect' bij veel uitgeverijen blijft onderbelicht. Gek eigenlijk, want ga maar eens na bij hoeveel uitgeverijen er in de afgelopen jaren niet in een of andere vorm het bordje 'over-en-sluiten' op de deur is geplakt.

Enkele jaren geleden startte deze trend met het samenvoegen van de zelfstandige werkmaatschappijen Leopold & Ploegsma en Querido, Nijgh & Athenaeum tot Singel 262 Uitgevers, Veen Bosch & Keuning voegde de zelfstandige uitgeverijen Kosmos, De Fontein, Tirion, Van Dale, Kok ten Have en Veen Magazines samen tot een grote uitgeverij VBK Media, Het Spectrum ging op in Unieboek | Het Spectrum en Uitgeverij Terra voegde zich daar eerder dit jaar bij. Amstel Uitgevers en Uitgeverij Contact fuseerden tot Atlas Contact, Uitgeverij Mouria verdween, De Arbeiderspers werd samengevoegd met Bruna en Balans werd ingebed bij De Bezige Bij, Uitgeverij Maarten Muntinga ging failliet en De Harmonie lijfde het merk Rainbow in.

En dan heb ik het nog niet eens over de uitgeverijen, die daadwerkelijk failliet zijn gegaan – zoals recentelijk de uitgeverijen Asoka en Synthese, Uitgeverij WBooks, De Boekenmakers - en welke merken een roemloze dood zijn gestorven. Ik denk dat je eigenlijk kan stellen dat de 'over-en-sluiten' voorbeelden aan de zijde van de uitgeverijen nog wel talrijker dan die aan de zijde van de boekverkopers, ofschoon de media ons anders doen geloven. Gek! Totdat je dus op de Frankfurter Buchmesse loopt en het in de praktijk ook aanschouwt. En ik heb het ook in de praktijk gemerkt. Voor de eerste keer heb ik op de beurs zo veel gesprekken gevoerd en ontmoetingen gehad met partijen, die je in de afgelopen jaren echt niet op de Buchmesse zou aantreffen. Nieuwe klanten, leveranciers, tussenpersonen, nieuwe technologieën, nieuwe producten, nieuwe business modellen. Eigenlijk de verandering in het Nederlands uitgeeflandschap in de praktijk. Papier en bestaande business modellen zijn 'still alive' maar worden in heel rap tempo ingehaald door de nieuwe spelers, nieuwe producten en nieuwe business modellen. Sommige partijen – waaronder gelukkig de uitgeverij waar ik zelf werkzaam ben – volgen deze ontwikkelingen op de voet en doen daar in grote mate in mee. Precies zoals

Patrick Swart van GEA Communicatielogistiek ons doet geloven:

Kansen voor innoverende uitgevers en 'over-en-sluiten' voor de rest.

Robbert Schuurmans